

LITIJSKI predilec

GLASILO PREDILNICE LITJA

Leto XV.

Litija, avgust 1974

Številka 8

Ob tovarniškem prazniku

Oseminosemdeset let bo minilo, odkar je Litija bogatejša za eno tovarno. Stekli so predilni stroji, ki so jih že davno zamenjali novi. Od vsega starega je ostalo do današnjih dni bolj malo. Generacije so v tovarno prihajale na delo dan za dnem. Predilnica je dobila ime »fabrika«.

Razvoj je zahteval svoje, staro se je moralo umikati novemu. Toda to se je doseglo samo z vestnim delom in dobrim gospodarjenjem. Delovni pogoji so bili slabi, delavnik dolg. Kdor ni hotel delati, je lahko takoj odšel, nekatere so odslovili lastniki. Delovne sile je bilo dovolj. In vendar so sinovi navadno krenili po očetovih ali materinih stopinjah. Tudi oni so postali »fabričani«. Tako je bilo življenje številnih družin povezano in izključno odvisno od predilnice. Da so delodajalci nekoč lahko delali, kar so hoteli, vedo povedati še naši starejši delavci in pa upokojenici. Odjavljali so delavce, da so tako plačevali manj davčin, danes pa njim manjkajo meseci za pokojnino. Tudi med vojno je predilnica delala, a prav gotovo okrnjeno. V delavnicah se je izdelovalo in popravljalo orožje za partizane. Mnoge naše delavce je okupator odgnal v koncentracijska taborišča in v druge zapore.

Po osvoboditvi je delo kmalu normalno steklo. Toda potrebno je bilo marsikaj urediti. Začel se je nagel vzpon podjetja. Začelo se je večati število zaposlenih. Vsak dan je bilo narejenih več kilogramov preje, preči smo začeli nove vrste vlaken, prejo smo začeli tudi finalizirati, ker je to zahtevalo tržišče.

Sredstva so se lahko porabila tudi na drugih področjih. Tako je podjetje zgradilo svoj počitniški dom, ki je danes ob visokih cenah še pridobil na vrednosti. Zgradili smo svojo kočjo na Veliki planini, v Gozd Martuljku smo dobili dve sobi, kjer lahko naši delavci preživijo svoj dopust. Kupili smo številna stanovanja, zadnjih nekaj let kar po cele stolpiče. Tako imamo danes že preko štiristo stanovanjskih enot, ki pa še vedno ne pokrijejo vseh potreb. Še in še bi lahko naštevali, pa bodi dovolj.

Kolektivu, ki šteje danes že preko 1.100 zaposlenih vse to ni padlo z neba. Vse to je kolektiv dosegel z vestnim delom in dobrim gospodarjenjem. Ne bomo sedaj ugotavljali, kdo ima večje zasluge. Vsak je prispeval po svojih močeh, a tisti, ki niso, naj bi svoje ravnanje in delo spremenili. Zavedati se moramo, da vse, kar ustvarimo, je naše in vse, kar uničimo, uničimo svoje.

Tudi danes še vsi problemi, vsa vprašanja niso rešena. Žene še vedno delajo ponoči. Dlje časa že razmišljamo o ukinitvi nočnega dela žena, a kot je videti, bo problem rešen v prihodnjih letih. Jasno je, da bi z ukinitvijo ene izmene, padla proizvodnja za eno tretjino, s tem pa tudi celotni dohodek, dohodek in tudi sredstva za osebne dohodke. S povečanjem vreten-skih kapacitet bi lahko zaposlili odvečno delovno silo in pa proizvodnja bi ostala na isti ravni. Za vse to pa bodo potrebna velika finančna sredstva, veliki napor kolektiva, ki jih verjetno ne bomo zmogli sami in nam bo morala priskočiti na pomoč širša družbena skupnost. In če gledamo v prihodnost, bo odprava nočnega dela žena eden glavnih problemov, ki ga bomo reševali. Upajmo, da bo kmalu praznik, ko bomo lahko rekli od jutri naprej delamo samo dopoldne in popoldne.

Še naprej bomo morali skrbeti za stanovanja delavcev. V zadnjih letih smo sprejeli precej mladih ljudi (skoraj tretjina članov kolektiva je mlajših od 27 let). Ti si po osamosvojitvi ustvarijo svoje družine, s katerimi pa so nujno povezani tudi stanovanjski problemi. Nobena skrivnost ni, da na tem področju delajo mačehovsko uslugo ostala podjetja, ki v mnogo manjši meri skrbijo za stanovanja svojih delavcev in je zato pritisk pri nas še toliko večji. Ob sedanjem pomanjkanju delovne sile, so stanovanja prav gotovo tisti adut, ki pritegne marsikateriga delavca.

Se in še bi lahko naštevali probleme, ki vsak dan nastajajo, ki jih skušamo vsak dan reševati. To ni zaskrbljujoče — pomeni, da živimo, da delamo. Nedelo običajno ne rojeva takšnih problemov. Zavedati se moramo, da se bomo tudi v prihodnosti srečevali z najrazličnejšimi težavami, ki jih bomo morali premagovati. Nekdo je zapisal: človek ne sme biti nikoli zadovoljen s tistim, kar je, s tistim, kar ima. Malo je resnica sicer potencirana ali resnično se napredek rojeva tu. Če bi bili delavci zadovoljni s stanjem pred desetimi leti, potem bi bil vsak razvoj obsojen na propad.

Zelo pomembno je tudi, da smo kot kolektiv povezani v celoto, da smo pravzaprav ena velika družina. Družina, ki ni zaprta vase, družina, ki je pripravljena z orožjem braniti svoje dosežke, če bi bilo to potrebno. (Upajmo, da ne bo nikoli.) Praznik nas tudi zavezuje, da bomo našim otrokom omogočili delo pod isto streho, a pod boljšimi pogoji, kot so jih imeli naši dedje in kot jih imamo mi danes.

Litijski predilec izhaja enkrat mesečno. Urejuje uredniški odbor: Branko Bizjak (glavni urednik), Albin Ankon, Martina Kralj, Marjan Sonc, Tone Štrus. List dobijo člani kolektiva in upoko-jenci brezplačno. Tisk in klišeeji: Gorenjski tisk, Kranj

Delo se nadaljuje

Novi samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov je sprejet in zadnja plača je bila razdeljena po njegovih merilih. Večini je prav gotovo prinesel tisto, kar je od njega pričakovala — več denarja.

Vendar sedaj delo še ni končano. Praksa bo pokazala posamezne pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpravljati. Ena od teh je prav gotovo uvedba delovnih norm. Samoupravni sporazum predvideva za delo po normi 10 % večji zaslužek. In kako tam, kjer bi norme morale biti, pa jih ni? Tako delavec avtomatsko izgubi 10 %. Za urejene norme pa niso odgovorni delavci, ampak ustrezne službe. Prvič je bila za celotno predpredilnico napravljena izjema. Bo komisija vsak mesec delala izjeme?

Drugo vprašanje, ki tudi še ni rešeno, je plačilo letnega dopusta. »Cena« dopustov se je iz meseca v mesec spreminjala, določal jo je indeks. Prav bi bilo, da bi bili dopusti v vseh letnih časih enako plačani. To pa bi dosegli z določitvijo indeksa za obračun RD na začetku leta. Tako bi imeli zaposleni, ki gre do na dopust takrat, ko je indeks nekoliko slabši, zagamčeno nadomestilo kot tisti, ki izkoristijo dopust, ko je indeks boljši.

Tretje vprašanje je dodatek na delovne izkušnje. Sindikalna lista je predpisala odstotke, kar pa verjetno ni najboljša rešitev. Za iste delovne izkušnje (leto) dobijo nekdo 100 % več kot njegov so-delavec — vzrok — osnova je plača. Vendar se to ne da opravičiti z večjo odgovornostjo, večjim vloženim trudom, itd. — za vse to je delavec prejemal večjo plačo — vse tisto »več« je bilo že vključeno v njegovo plačo. Tu čaka sindikat naloga, da sproži akcijo, da se stvari na republiški ravni še enkrat pregledajo in uredijo.

Polletje je za nami

Spremenljivi tokovi v jugoslovanskem gospodarstvu se močno odražajo na poslovne dosežke v našem podjetju. Uspehi poslovanja niso odvisni samo od naših odločitev, temveč tudi od zunanjih dejavnikov, ki delujejo kot tržne zakonitosti ali kot regulativni posegi državne administracije (cene, predpisovanje raznih obveznosti, itd.). Ze v prvem tromesečju je bil uspeh poslovanja zadovoljiv, sedaj, ko so znani podatki tudi za drugi kvartal, lahko zaključimo, da je bilo poslovanje v prvi polovici leta uspešno.

Blagovna proizvodnja je v odnosu na lanskoletno obdobje večja. Količinsko smo izdelali za prodajo za 76 ton več preje, pri tem pa tudi spremenili asortiman proizvodnje. Znatno se je povečala proizvodnja česane preje, ki je postala zelo donosna. V šestih mesecih smo jo proizvedli 344 ton, lani pa samo 256 ton pri enakih proizvodnih zmogljivostih. Proizvodnja sintetične preje še vedno raste in je udeležena v skupni proizvodnji že s 35 %.

V posameznih proizvodnih oddelkih so bili doseženi naslednji proizvodni dosežki:

	I—VI/73	I—VI/74	Indeks
— predilnica	3.140 ton	3.352 ton	103,5
— sukalnica	1.266 ton	1.225 ton	96,8
— stročnarna	1.008 ton	1.752 ton	173,8

Največji napredek je dosežen v previjalnici, kar pa je posledica investicijskih naložb za previjalne avtomate, ki so začeli redno obratovati v začetku leta, zato je tolikšen porast tudi predviden.

Vsa proizvodnja je bila tudi sproti prodana. Povpraševanje po preji presega naše zmogljivosti, zato ni mogoče ustreči vsem naročilom. To je posledica naglega razvoja tkalskih zmogljivosti, za kar niso potrebna tolikšna investicijska sredstva, kot so potrebna za povečanje ali modernizacijo predilnice. Prodali smo pa tudi del lanskoletnih zalog, tako da predstavljajo zaloge na koncu obračunskega obdobja komaj štiri dnevne proizvodnje. Skupna vrednost prodane preje je 162.478.000 din, medtem ko je bila lani 107.591.000 din, torej je letos za 51 % večja.

Prodaja v inozemstvo je potekala v okviru predvide-

Skupna blagovna proizvodnja je 3.299 ton preje, vrednost blagovne proizvodnje pa znaša 151.948.344 din. V odnosu na lansko prvo polletje je vrednost za 48.410.000 din večja, ali za 47 %.

Na visok porast vrednosti proizvodnje vplivajo: — spremenjeni asortiman izdelkov, — večja proizvodnja v proizvodnih enotah predilnice in previjalnice, — višje prodajne cene izdelkov.

nega programa. V prvih šestih mesecih smo izvozili za 14.458.000 din ali za 903.000 \$ preje. Na konvertibilno področje smo izvozili za 9.627.000 din, na klirinško pa za 4.881.000 din. Plan izvoza je bil s tem uresničen, oizroma presežen za 2 %.

Glede oskrbe s surovinami podjetje ni imelo težav. Na koncu obračunskega obdobja znašajo zaloge surovin in drobnega inventarja v vrednosti 57.952.000 din, v istem obdobju lani pa so bile le 38.482.000 din. Zaloge so nad normalnimi in so posledica večjih nakupov vlakna po ugodnejših cenah. To je in še bo ugodno vplivalo na finančni uspeh. Čeprav so surovine kupljene po izredno ugodnih cenah, se že čuti velika podražitev v odnosu na lansko obdobje, kar kaže primerjava cen za 1 kg (izračunano iz zalog):

	Cena za 1 kg		
	30. 6. 1973	30. 6. 1974	Indeks
— bombažno vlakno	13,67	19,87	145
— stanično vlakno	18,11	24,38	134
— sintetično vlakno	25,54	28,54	112

Ze iz gornje primerjave je razvidno kako so cene vlakna v letu 1974 narasle kljub ugodnim nakupom. Nove cene so še višje in se gibljejo takole:

— za bombažno vlakno	29,43 din/kg
— za stanično vlakno	26,02 din/kg
— za sintetično vlakno	38,90 din/kg

Porast cen pri surovinah ima tudi to slabo stran, ker iste količinske zaloge vežejo večja obratna sredstva.

V lanskem obračunskem obdobju smo pokrivali zaloge

reprodukcijskega materiala z lastnimi obratnimi sredstvi. Letošnje zaloge pa so po vrednosti tolikšne, da lastna obratna sredstva ne krijejo zaloga reprodukcijskega mate-

riala, kar se čuti na likvidnosti podjetja.

Drugi pomembni element proizvodnje je delovna sila. Število zaposlenih se je zvišalo na 1.112 delavcev (povprečna zaposlitev). Povpraševanje po delovni sili je večje od ponudbe. To je zelo občutno v zadnjem obdobju. Ožje zaledje je že izčrpano. Da bi se dala možnost zaposlitve delavcev iz zasavskih revirjev, je naše podjetje organiziralo prevoz z avtobusi na izmenjsko delo. Zaposlitev nove de-

lovne sile (povečanje za 10 delavcev) pa je šla na račun večjih izgubljenih ur. To dokazujejo efektivne ure, ki so ostale na lanskoletnem nivoju. Skupno pa je bilo opravljenih 1.043.276 efektivnih delovnih ur. Povečali so se zlasti izostanki na račun dopustov in bolniške.

Večja proizvodnja ob istih delovnih urah je povzročila dvig produktivnosti. V posameznih proizvodnih oddelkih se je gibala produktivnost takole:

	HOK-i		Indeks	Porast produkt.
	VI/73	VI/74		
— predilnica	16,06	16,01	99,7	0,3 %
— sukalnica	12,80	12,02	94,2	6,2 %
— previjalnica	5,53	2,81	50,8	96,8 %

Na visok porast produktivnosti v previjalnici vplivajo novi previjalni avtomati. Produktivnost podejta je za 5 % večja. Osebnih dohodkov so naraščali nekoliko hitreje kot produktivnost (tehnična), vendar počasneje kot ekonomska produktivnost. V odnosu na letno poprečje 1973 so mesečni

osebni dohodki višji za 8,8 odst. Povprečni mesečni osebni dohodek je 2.329,60 din, medtem ko je najnižji 1.601,90 din, a najvišji 7.981,40 din.

Vsi doslej navedeni elementi so imeli vpliv na celotni dohodek in njegovo razdelitev, ki je naslednja:

	Plan 1974	I—VI/73	I—VI/74	Indeks
CELOTNI DOHODEK	280.000	111.220	163.868	147,3
— porabljena sredstva	183.631	73.386	92.942	126,6
— amortizacija	23.765	8.602	16.960	197,2
DOHODEK	72.604	29.232	53.966	184,6
— povečanje dohodka	200	270	453	
DOHODEK ZA DELITEV	72.804	29.502	54.419	184,5
— pogodbene obveznosti	4.669	1.791	2.713	151,5
— zakonske obveznosti	6.146	2.191	5.358	244,5
— osebni prejemki	322	170	127	
— osebni dohodki	48.807	17.541	21.846	124,5
OSTANEK DOHODKA	12.680	7.809	24.375	312,1
— sredstva rezerv (2 %)		590	1.088	
— posojilo nerazvitim		281	1.589	
— sklad skupnih rezerv		348	1.184	
— potrebe družb. služb		561	685	
ČISTI SKLADI PODJETJA		6.029	19.829	328,8

Na visok porast celotnega dohodka so vplivali isti vzroki kot na vrednost proizvodnje, to je

- večja proizvodnja,
- asortiman in
- cena

Delitev celotnega dohodka je letos ugodnejša za podjetje, kot pa je bila lani. Porabljena sredstva so naraščala počasneje kot celotni dohodek. Na to je vplivala v največji meri nakupljena surovina pred podražitvijo, deloma pa tudi večja proizvodnja, ugodnejši asortiman in višja produktivnost. Vse to je imelo za posledico, da je dohodek porastel za 85 %. Tolikšen porast je enkraten in je vsekakor posledica naglih sprememb naših tržnih razmer, ter administrativnih posegov. Visok porast izhaja tudi iz majhnega dohodka v lanskem polletju, ko so cene surovin naraščale, medtem ko prodajnih cen zaradi administrativnih prepovedi ni-

smo mogli sorazmerno povečati.

V delitvi dohodka so v večjem deležu udeležene pogodbene in zakonske obveznosti. V letošnjem letu je bil uveden nov sistem financiranja samouprav. interesnih skupst. Obremenitev gospodarstva je večja. Pogodbene obveznosti so višje za 51,5 %, zakonske obveznosti pa so večje za 144,5 %.

Masa sredstev za osebne dohodke je tudi večja za 24 odst. Del tega povečanja gre na račun nove delovne sile, del povečanih sredstev pa je bil porabljen za zvišanje osebnih dohodkov. Za osebne prejemke so bila porabljena minimalna sredstva.

Kljub večjim izdatkom pa je ostanek dohodka mnogo boljši kot je bil v lanskem obdobju. Za sklade in ostale namene je ostalo še 24.375.000 din. Uspeh poslovanja je dober, predvideva pa se, da bo druga polovica leta slabša,

ker se bo podražil (predvidoma v visokem odstotku) reprodukcijski material.

Ze v prvi polovici leta smo naleteli na pomanjkanje obratnih sredstev. V zadnjih mesecih je likvidnost podjetja nazadovala. Terjatve do kupcev so polagoma naraščale in dosegle na koncu obračunskega obdobja že 44.872.000 din. Prav tako je prišlo do večje angažiranosti obratnih sredstev v zalogah. V zalogah je angažiranih 67.858.000,— din obratnih sredstev. Če k temu prištejemo še dane avanse našim dobaviteljem, potem znaša skupna angažiranost obratnih sredstev 125.883.000,— din. Lani je znašala ta angažiranost le 9.726.000,— din, torej je letos za 34.157.000,— din večja, kar ni malo.

(Glej zgornjo tabelo na 3. strani).

Struktura in primerjava obratnih sredstev kaže:

— da so denarna sredstva na koncu obračunske dobe večja, vendar kljub temu minimalna, saj so udeležena v strukturi komaj z 2 %.

— kupci kažejo izredni porast v primerjavi z lanskim obdobjem, vendar so tudi v strukturi vidno porastli. To pomeni, da je bilo plačevanje le-teh v letošnjem obračunskem obdobju slabše. Za okoli 60 % so kupci večji zaradi višjih cen izdelkov, porast nad tem odstotkom pa gre na račun slabših plačil (63 %).

— nedovršena proizvodnja je višja zaradi dražje surovine,

— gotovi izdelki pa so nižji zaradi izredne konjunkturalne usklajene proizvodnje z naročilom,

— v zalogah materiala je vezano za 51 % več obratnih sredstev kot lani. Količinske zaloge so večje le za 25 %, medtem ko gre 26 % na račun dražje surovine,

— avansi dobaviteljem so za 47 % manjši, kar je pripisati pomanjkanju obratnih sredstev.

Groba analiza dinamike obratnih sredstev in vezava le-teh kaže, v kateri smeri bomo morali podvzeti ukrepe, da zmanjšamo vezavo obratnih sredstev, saj je zaradi pomanjkanja likvidnih obratnih sredstev poslovanje zelo oteženo, pa tudi stroški so višji. Od načina gospodarjenja s temi sredstvi, njihove višine in strukture je v veliki meri odvisna uspešnost poslovanja.

Tudi osnovna sredstva so pomemben faktor proizvodne dejavnosti. Intenzivno koriščenje le-teh omogoča maksimalne finančne efekte. Zaradi trozemskega dela je večina osnovnih sredstev izkoriščena maksimalno. Tudi zastoji so minimalni in se gibljejo med 5 %—6 %.

Vrednost osnovnih sredstev v funkciji znaša 46.232.000,— dinarjev, medtem ko je nabavna vrednost ocenjena na

(Nadaljevanje na 3. strani)

Polletje je ...

(Nadaljevanje z 2. strani)

Srktura in sestav najpo-membnejših sredstev na koncu obračunske dobe je na-slednj:

vsebina	v 000 din				
	30. VI. 1973		30. VI. 1974		indeks
	znesek	struk. v %	znesek	struk. v %	
— denarna sredstva	990	1	1.855	2	187
— kupci	20.162	22	44.872	35	223
— avansi dobaviteljem	24.999	27	13.153	10	53
— zaloge nedovrš. proizv.	3.702	4	6.088	5	164
— zaloge gotovih izdel.	4.362	5	3.818	3	87
— zaloge drob. invent. in materiala	38.482	41	57.952	45	151
— zaloge trg. blaga	19	—	—	—	—
SKUPAJ	92.716	100	127.738	100	138

134.319.000,— din. Gornje razmerje pove, da je 65 % osnovnih sredstev že odpisanih.

Za normalno obnavljanje in nadomeščanje osnovnih sredstev smo določili amortizacijske stopnje, ki so precej višje od minimalnih. Navidezno izgleda, da obračunavamo pospešeno amortizacijo, saj je amortizacijska stopnja za stroje 38 %.

Analiza osnovnih sredstev pa pokaže amortizacijske stopnje v drugačni luči. Večino strojnega parka je starejšega datuma. Nekateri predil-

ni stroji so datirani iz leta 1909. Visoka stopnja inflacije je strojni park razvrednotila. Res je, da so bile med letom revalorizacije osnovnih sredstev, vendar s temi korekturami nismo dosegli nikdar realnih vrednosti strojev.

V dokaz nam je naslednji primer:

— v predilnici je montiranih 155 predilnih strojev, z nabavno vrednostjo 23.415.000,— din. Povprečna cena 1 stroja je 151.064,— din. Novi predilni stroj stane 570.000,— din. Iz tega sledi:

Am osnova	Am stopnja	obračunana amortizacija
151.064,00	38,0 %	57.404,00 din
570.000,00	7,5 % (minim.)	42.750,00 din
570.000,00	10,0 %	57.000,00 din

Obračunana amortizacija po stopnji 38 % je le nekoliko višja, kot znaša obračunana amortizacija po minimalni stopnji, povečana za obratovanje v treh izmenah.

Iz tega primera je razvidno, da smo bili prisiljeni povišati amortizacijsko stopnjo, predvsem zaradi nerealne vrednosti osnovnih sredstev, da bi s tem omogočili normalno zamenjavo zastarelega strojnega parka ter si zagotovili enostavno reprodukcijo. Obenem pa gornji izračun

ovrže trditev, da obračunavamo z visokimi amortizacijskimi stopnjami pospešeno amortizacijo. Zavedati se moramo, da so investicije v predilnici izredno drage in zahtevajo ogromna amortizacijska sredstva. So pa nujne za naš nadaljnji obstoj.

Iz obravnave poslovnih sredstev se vidi, da smo poslovali z večjimi sredstvi. Postavlja pa se vprašanje od kod izvirajo ta sredstva in kakšna je struktura virov poslovnih sredstev.

Viri sredstev po vrstah	30. 6. 1973		30. 6. 1974		index
	znesek	struk. v %	znesek	struk. v %	
POSLOVNI SKLAD	72,507	56	80,595	46	111
Dolgoroč. kred.: za osn. sred.	—	—	9,378	5	—
za obr. sred.	26,604	21	26,562	15	100
Srednjeročni kredit za osn. sred.	6,178	5	9,638	6	156
Kratkoročni kredit: za obr. sred.	10,626	8	15,230	9	143
KREDITI SKUPAJ	43,408	34	60,808	35	140
DRUGI VIRI POSLOV. SRED.	4,141	3	5,306	3	128
DOBAVITELJI (+ kupci)	8,453	7	26,815	16	317
Skupaj	128,509	100	173,524	100	135

Osnovna ugotovitev je, da so se naša sredstva, t. j. poslovni sklad povečala, vendar spričo naglega razvoja podjetja se je delež naših sredstev v strukturi virov znižal za 10 %.

Kreditna sredstva so se povečala za 40 %. Največ so porastli krediti za osnovna sredstva. Iz tega naslova znaša naša zadolžitev 19.016.000,— dinarjev, kar predstavlja 55 % vrednosti letne amortizacije. To pove, da je zadolžitev v normalnih okvirih.

Dolgoročni krediti za obratna sredstva se niso spremenili, povečali pa so se kratkoročni krediti za obratna sredstva. To je tudi razumljivo glede na povečani obseg poslovanja. Kljub temu, da so ta sredstva večja za 43 %, še ne pokrijemo vseh potreb. Ker pa so ta sredstva dobljena na krajši rok, obstaja vedno nevarnost, da jih banka zmanjša. Za nas so najkvalitetnejša sredstva lastni in dolgoročni viri.

Pomanjkanje denarja zaradi izredno povečane prodaje na eni strani ter slabšega plačevanja dolgov kupcev na drugi strani je povzročilo, da smo bili prisiljeni tudi mi dobaviteljem zmanjšati plačila. Posledica tega je, da so naši dolгови do dobaviteljev v virih sredstev porastli za 217 %, medtem, ko so se v strukturi povečala za 9 %.

Struktura virov sredstev pove, da so lastna sredstva zaradi hitrega razvoja podjetja zdrknila pod 50 %, t. j. pod normalno, ki velja za gospodarstvo. Zato bomo morali v naslednjem obdobju povečati našo udeležbo v poslovnih virih na 50 %.

Pomembna je tudi ugotovitev, da zaradi porasta zalog in kupcev obratna sredstva izkazana v virih ne zadoščajo.

- angažirana sredstva v kupcih in zalogah 125.883.000,—
- viri obratnih sredstev: 97.766.000,—
- obratna sredstva v PS 29.159.000,—
- dolgoročni krediti 26.562.000,—
- kratkoročni krediti 15.230.000,—
- dobavitelji 26.815.000,—
- primanjkljaj 28.117.000,—

Primanjkljaj trenutno pokrivamo z delom ustvarjenega dohodka, ki se med letom ne razporeja.

Nelikvidnost zopet prihaja v ospredje in rešitev tega problema bo naša poglavitna naloga v naslednjem obdobju.

A. Kralj

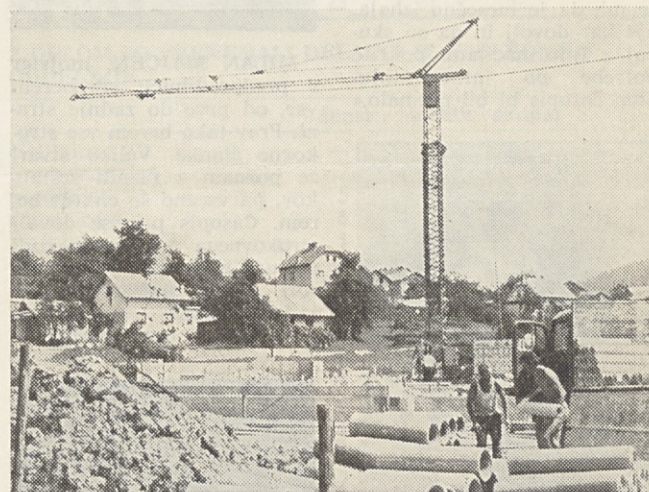

NOVI VOZNIKI VILICARJEV

V mesecu juniju je sedem sodelavcev iz sukalnice uspešno opravilo izpit za voznike vilicarjev na baterijski pogon. Program tečaja je obsegal varstvo pri delu, transport, vzdrževanje, motoroznanstvo in prometne predpise. Izvedbo tečaja smo poverili Zavodu za Tehnično izobraževanje iz Ljubljane.

Na posnetku: tečajniki po uspešno opravljenem izpitu in praktični vožnji. Od leve proti desni: Jože Tomažič, Ivan Krivec, Ivo Savinšek, Franci Mahkovic, Franc Martinšek, predavatelj Krulc, Milan Podjed in Adi Češek.

Nova šola na Graški Dobravi

Na sliki vidite gradbišče nove litijske osnovne šole. Sredstva za šolo so zbrana s samoprispevkom, vendar jih še ni dovolj. Ostali objekti, ki so bili predvideni za gradnjo ali adaptacije s sredstvi samoprispevka po prvotnem načrtu, so v glavnem že dokončani. Ker pa so potrebe po šolskih objektih v občini še velike, bo letošnje jesen ponovno referendum za podaljšanje samoprispevka, da bi tako vsem otrokom zagotovili enake pogoje vzgoje in izobraževanja.

Mala anketa

Ali berete Predilca?

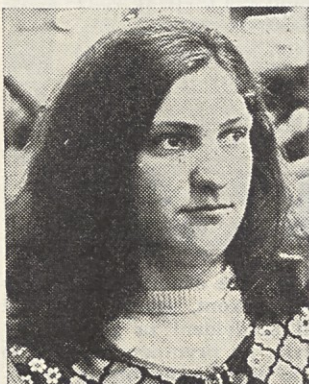
Največji problem vsakega uredništva je, kako ugotoviti, kaj ljudje radi preberejo, kaj jih zanima. Časopisi, ki so naprodaj, to lahko do neke mere rešujejo s številom naročnikov in pa prodanimi izvodi. Predilca pa dobijo vsi člani kolektiva in upokoenci brezplačno. So stvari, o katerih je uredniški odbor dolžan obveščati zaposlene, a še vedno ostane nekaj prostora, ki ga lahko zapolnimo tako ali drugače — seveda nas pri tem vedno vodi želja, da bi objavili nekaj takega, kar bodo ljudje radi prebrali, kar jih bo zanimalo, od česar bodo imeli neko korist. Anketa, ki smo jo naredili ne izraža mnenja večine, a se da iz posameznih odgovorov marsikaj sklepati.

DANILO CVETEŽAR, vodja valjčkarne: »Zanimajo me predvsem krajši članki. Zdi se mi, da je mesečno izhajanje kar dovolj in da so skupaj z Informacijami pokrite potrebe po informiranju. Sam časopis bi bil premalo.«

PERA VOŽEL, fakturistka: »Kadar imam čas, ga preberem. Najprej pogledam, kdo je bil upokojen, ker sem tudi sama pred penzijo.«

DANICA BREGAR, posluževalka flyerjev: »Seveda ga

berem. Ko nam ga snažilka prinese, pogledam najprej, kaj je v podjetju novega. Odnesem ga domov, kjer ga pogledajo prav vsi. Ker nimamo veliko časa za branje, je enkrat na mesec dovolj.«

MILAN MAJCEN, mojster v predpredilnici: »Preberem vse, od prve do zadnje strani. Prav tako berem vse strokovne članke. Veliko stvari že poznam z raznih sestankov, pa vseeno še enkrat berem. Časopis prinese dovolj strokovnega gradiva in tudi poljudnih člankov je kar dovolj. Ljudje najrajši berejo zadnje strani.«

DRAGO RESNIK, nakladalec bombaža: »Prvo pogledam kadrovske spremembe in potem še ostalo, kar me zanima. Odnese ga domov, prebere ga tudi žena, ki je bila zaposlena v podjetju in jo še vedno zanima, kako živimo in delamo. Dobro je, da vemo, kaj se dogaja v podjetju. Enkrat v mesecu je kar v redu.«

IVANKA HRIBAR, vlagalka: »Ko ga dobim, pogledam le naslove, odnesem ga domov. V celoti ga prebere možev oče. Pogledam vedno, kaj je novega. Zdi se mi, da je enkrat mesečno kar dovolj pogost.«

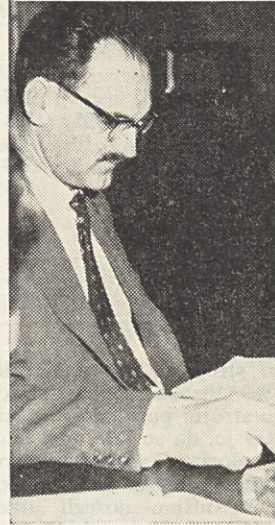

MILKA KOLEDNIK, delavka v sukalnici: »Vsega ne preberem, odnesem ga domov, prebere ga tudi mož. Vsak mesec enkrat je kar dovolj pogosto izhajanje.«

DUSAN GRUBOR, analitik dela in nagrajevanja: »Ga preberem, odnesem ga domov, preberejo ga tudi ostali člani družine. Časopis mi je všeč, vsebinsko in oblikovno je verjetno eden od boljših.«

Tovarišu Tonetu Koprivnikarju v slovo

ta čas Predilnica Litija ni imela. Po več poskusih je padla odločitev za ustanovitev počitniškega doma v Novigradu. Pri akciji je sodelovalo še par tekstilnih podjetij iz Slovenije in drugih panog. S predstavniki teh podjetij je bilo v letih 1958/59 zastavljeno pionirsko delo okrog počitniških domov, ki so se v kasnejših letih povečali in modernizirali. Se tudi po odhodu iz Predilnice Litija je pokojni rad prišel letovat v Novigrad.

Ne smemo pozabiti pokojnikovih zaslug pri izdaji tovarniškega časopisa, ki je začel izhajati 15. 9. 1960 kot Tovarniški obveščevalec, in pa izdaji almanaha Razvoj Predilnice Litija, ki je izšel ob 75. letnici Predilnice Litija v letu 1961.

Tone Koprivnikar je v času službovanja v Predilnici Litija sodeloval v številnih političnih organizacijah in društvih, dasi se je vozil v Ljubljano, kjer je stanoval z družino. Med drugim je bil nekaj časa tudi predsednik Turističnega društva.

Iz predilnice Litija je odšel službovat v Ljubljano, bil je izvoljen za podpredsednika okraja Ljubljana okolica. Po ukinitvi okrajev je bil imenovan za glavnega direktorja Jugobanke v Ljubljani in uspešno deloval na tem odgovornem mestu, na katerem se je srečal s celotnim slovenskim gospodarstvom.

Po odhodu iz Litije je Tone Koprivnikar še pogosto prihajal v svoj kraj, kjer je bil povezan z različnimi političnimi in drugimi organizacijami. Vse delo je od njega zahtevalo veliko napora. Odšel je prerano, za svojo družino, kot za skupnost.

Številni sodelavci, prijatelji in soborci, med njimi mnogi iz Predilnice Litija in iz Litije ter okolice Ljubljane in drugih krajev so se v torek, dne 13. avgusta 1974 popoldne na pokopališču na Zalah poslovili od pokojnika in mu dostojno izkazali čast, govorniki pa izrekli zahvalo za ves trud, za kar je prejel tudi številna odlikovanja. Vendar, njega ni več, ostal pa bo med nami kot svetel vzornik človeka in borca za socializem.

V petek, 9. avgusta letos je nenadno prišla vest, da je umrl tovariš Tone Koprivnikar, naš bivši direktor. Videli smo ga še v torek v podjetju, zato novici sprva nismo mogli verjeti.

Pokojni je bil domačin, rojen na Bregu dne 15. 6. 1923 v številni delavski družini. Ob okupaciji je bil še mlad študent, zavzet z naprednimi idejami. Kmalu po okupaciji se je vključil v osvobodilno fronto in kasneje v NOV in bil leta 1943 sprejet v Zvezo komunistov. V NOV je opravljal razne naloge in bil tudi sekretar okraja za Šmartno pri Litiji, bil je tudi nato politični komisar I. bataljona Šlاندrove brigade.

Po osvoboditvi je do leta 1955 opravljal razne dolžnosti v organih za no tranje zadeve v Sloveniji. Leta 1955, avgusta meseca, je bil imenovan za direktorja Predilnice Litija in ostal na tem mestu do 31. 7. 1962, to je polnih sedem let. Z njegovo osebo in službovanjem v našem podjetju je vezano veliko prebrodenih težav v tedanjem času. S svojimi sodelavci se je lotil prve večje rekonstrukcije strojev v Predilnici po osvoboditvi. S pospešenimi prijemi in odločnimi nastopi je našel podporo pri delavcih, organih samoupravljanja in prav tako zunaj podjetja. Bil je vedno za resno in vestno delo in dobro gospodarjenje. Osebo se je zavzel in uspel pri ustanovitvi počitniškega doma, ki ga

Zaključki konference tekstilcev

Na osnovi mišljenj, ki so jih izrazili delegati konference delavcev tekstilne industrije Jugoslavije, so bili sprejeti naslednji sklepi oz. zaključki.

1. Konferenca delavcev tekstilne industrije Jugoslavije zaključuje, da je potrebno v tekstilni industriji vzpostaviti takšne odnose, ki bodo omogočali s pomočjo nadaljnega izgrajevanja samoupravnih odnosov boljši družbeno-ekonomski položaj zaposlenih delavcev.

2. Osnovne organizacije sindikata bodo preko samoupravnih organov začele akcijo, da se pospeši proces samoupravnega povezovanja, ki ga določa ustava SFRJ, ustave socialističnih republik in ustave socialističnih avtonomnih pokrajin. Samoupravno povezovanje je potrebno razvijati zaradi optimalizacije kapacitet, delitve dela in specializacije.

3. Konferenca delavcev tekstilne industrije Jugoslavije zaključuje, da morajo sindikalne organizacije še nadalje izvajati zaključke posvetovanja v Tetovu, ki je bilo novembra 1972. Na tem posvetovanju so zahtevali od vseh osnovnih organizacij sindikata, da temeljito analizirajo poslovanje in ugotovijo vzroke, ki negativno vplivajo na doseganje rezultatov.

4. Posebno pomembno vlogo morajo imeti osnovne organizacije sindikata pri vključevanju celotnega članstva kolektiva v razne akcije kot so: varčevanje, boljša organizacija dela, večja delovna disciplina ipd.

5. Pred osnovnimi organizacijami sindikata stoji še vedno naloga razvijanja takšnih odnosov, ki bodo omogočili, da osnovne organizacije združenega dela kot tehnološko-ekonomske celote, oz. delovni ljudje zaposleni v njih, neposredno odločajo o vseh vprašanih družbeno-ekonomskih razvoja in poslovne politike, ki vplivajo na ustvarjanje dohodka ter delitev dohodka in osebnih dohodkov s predhodno informiranostjo članstva.

6. Naloga vseh osnovnih organizacij in organov sindikata je, da se s svojo aktivnostjo trudijo, da se o vseh zunanjih vplivih, v smislu ublažitve le-teh, sklenejo sporazumi in dogovori v grupa. cijah in med njimi na enakopravnih osnovah, odvisno od stopnje predelave. Pri tem pa je treba imeti pred očmi, da je dohodek družbena lastnina.

7. Naloga sindikata je, da s svoj aktivnostjo pripomore k usmerjanju razvoja domače industrije, predvsem tiste, ki s svojimi proizvodi preskrbuje tekstilno industrijo z reprodukcijskim materialom ali pa ublažuje pomanjkanje surovin. Napor osnovnih organizacij sindikatov tekstilne industrije v tej smeri morajo biti podprti s širšimi družbenimi akcijami na samoupravnih osnovah, preko družbene

ga dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

8. Konferenca delavcev tekstilne industrije Jugoslavije meni, da tako imenovani prodajni pogoji (super rabat, casa sconto in podobno) ne odgovarjajo principom samoupravnih socialističnih odnosov in ne morejo biti predmet samoupravnega sporazumevanja.

9. Z družbenimi dogovori je potrebno regulirati vprašanja potreb razvoja proizvodne opreme za tekstilno industrijo s sodelovanjem odgovarjajočih organov družbeno-političnih skupnosti.

10. Osnovni pogoj za obstoj in bodoča vlaganja v tekstilno industrijo morajo biti samoupravni sporazumi in družbeni dogovori med vsemi zainteresiranimi, vključujoč tudi banke. Omenjeni družbeni dogovori in samoupravni sporazumi pa naj veljajo za vse enako.

11. Dinamični razvoj tekstilne industrije, gibanja na svetovnem tržišču in podobno zahtevajo, da se na osnovi tega v organizacijah sindikatov dajejo pobude, da se preko samoupravnih organov organizacij združenega dela in v sodelovanju z gospodarskimi zbornicami in drugimi organi, pripravi koncept dolgoročnega razvoja tekstilne industrije Jugoslavije z namenom, da se podpiše družbeni dogovor o tem.

12. Osnova vseh odnosov v samoupravnih povezavah tekstilne veje v kompleksu reprodukcije, med delovnimi organizacijami in grupacijami, mora biti samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje.

13. Da bi delavci v tekstilni industriji obvladali moderno

tehnologijo dela na eni strani, in da bi lahko aktivno sodelovali v družbenih procesih samoupravnega sistema, morajo osnovne organizacije sindikata skrbeti za hitrejšo izobraževanje delavcev.

14. Osnovne organizacije sindikata in njihovi organi se morajo angažirati v zahtevi povečevanja možnosti, da se delovnim organizacijam tekstilne industrije zmanjšajo stroški, ki so vezani za odsotnost z dela do 30 dni zaradi materinstva, nege člana družine in podobno, tam kjer to še ni urejeno.

Prav tako se predlaga Zveznemu odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, da na osnovi programa svoje aktivnosti prouči in pride do določenih zaključkov o vprašanju položaja žene v delovnem razmerju, po vprašanju nočnega dela, problematike podaljšanega bolniškega staleža zaradi nege člana družine — vprašanje materinstva in drugo, vezano na vlogo žene v družbi in družini.

15. Konferenca delavcev tekstilne industrije Jugoslavije obvezuje odbor za tekstilno industrijo in industrijo kož in obutve Zveznega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, da na osnovi zaključkov konference delavcev tekstilne industrije Jugoslavije pripravi konkreten plan svojih akcij s ciljem realizacije le-teh.

16. Konferenca delavcev tekstilne industrije Jugoslavije predlaga Zveznemu odboru, da v sklopu programa svoje aktivnosti in aktivnosti osnovnih organizacij sindikata v tekstilni industriji za leto 1975, prouči možnost in planira drugo konferenco delavcev tekstilne industrije Jugoslavije, na kateri bi se analizirali rezultati realiziranih zaključkov.

Poročilo

Odbora za medsebojna razmerja za I. polletje 1974

Odbor za medsebojna razmerja je imel v I. polletju letošnjega leta 11 sej.

Na teh sejah so bile obravnavane naslednje zadeve:

- sprejem novih delavcev na delo za določen in nedoločen čas
- premestitve delavcev
- prenehanje dela zaradi odpovedi delavcev
- podaljšanje pogodbenih razmerj z upokojenci
- odobritev plačanih in neplačanih dopustov
- izplačila osebnih dohodkov zaradi nadomeščanja
- premestitve delavk v Počitniški dom
- potrditev štipendij oz. izbire štipendistov
- odobritev odsotnosti z dela delavcu zaradi sodelovanja v mladinski delovni brigadi Kozjansko '74
- sprejem dijakov in študentov na občasna dela med počitnicami

	žensk	moških	skupaj
Stanje delovne sile 31. 12. 1973	763	331	1094
sprejetih v I. polletju 1974	25	27	52
odšlo v I. polletju 1974	17	10	27
Stanje delovne sile 30. 6. 1974	771	348	1119

NOVOSPREJETI DELAVCI SO BILI RAZPOREJENI V NASLEDNJE SEKTORJE ODNOSNO ODDELKE

	žensk	moških	skupaj
čistilnica	—	2	2
predpredilnica	1	3	4
predilnica	7	3	10
sukalnica	3	—	3
stročnarna	—	1	1
mehanična delavnica	—	1	1
remont	—	8	8
čistilna kolona	12	—	12
zunanj transport	—	2	2
elektrodelavnica	—	1	1
uslužbenci	—	1	1 (iz JLA)
predilski tehnik-pripravniki	—	2	2 (1 iz JLA)
zidarska skupina	—	2	2
obrat družbene prehrane	1	1	2 (za dol. čas)
počitniški dom	1	—	1 (za dol. čas)
Skupaj	25	27	52

Z DELOM SO PRENEHALI DELAVCI IZ NASLEDNJIH ODDELKOV

	žensk	moških	skupaj
čistilnica	—	1	1
predpredilnica	2	1	3
predilnica	5	—	5
sukalnica	6	—	6
vlagalnica	1	—	1
remont	—	1	1
čistilna kolona	1	1	2
zunanj transport	—	1	1
elektrodelavnica	—	1	1
pomožno osebje (čuvaja)	—	2	2
uslužbenci	1	—	1
zidarska skupina	—	1	1
zabojarna	—	1	1
obrat družbene prehrane	1	—	1
Skupaj	17	10	27

VZROKI PRENEHANJA DELA

upokojeni	3
invalidsko upokojeni	3
odpovedi delavcev	12
izključitve zaradi samovoljnih prenehanj	3
po pogodbi za določen čas	2
v JLA	4
skupaj	27

KEGLJIŠČE TUDI V LITIJ

Ob trasi nove ceste, ki bo Breg povezala z Litijo, gradi Gostinsko podjetje Litija novo zgradbo, kjer bo tudi kegljišče.

Zbor aktivistov litijskega okrožja

V nedeljo, 8. septembra bo na Stavbah zbor aktivistov litijskega okrožja. Občine Domžale, Moste-Polje, Zagorje in Litija bodo nekdanjim aktivistom podelile domicil.

To nedeljo se bodo ob 10.30 uri zbrali aktivisti litijskega okrožja, borci I slovenske brigade — II grupe odredov, Zasavskega bataljona, borci teritorialnih enot in drugi.

Ob 11. uri bo predaja raporta, himna in nato slavnostni govor predsednika Republiške konference SZDL.

Zbor aktivistov pomeni veliko politično in druž-

beno manifestacijo. Znano je namreč, da so čez ozemlje litijskega okrožja stekle stalne vezi med Dolensko, Gorenjsko, Štajersko in Koroško, pomembne za NOB. Zato se bodo zbora udeležili mnogi od teh ljudi, ki so delali na tem območju in bodo po dolgih letih zopet prišli v ta prelepi del Slovenije.

Organizatorji vabijo vse občane, da se zbora udeležijo v čim večjem številu in tako še enkrat izkažejo priznanje nekdanjim borcem za svobodo slovenskega naroda.

Skrb za lepšo Litijo

Turistično društvo Litija je bilo ustanovljeno leta 1958. Z delom v pravem pomenu besede je začelo šele leta 1963, ko je postal predsednik društva Avgust Špat, tajnik pa Franc Zapašek. V občini obstajata še dve turistični društvi in sicer na Vačah in v Polšniku, ki pa zaradi kadrovske težave ne moreta kdo ve kako uspešno delati. Tega pa za litijsko turistično društvo prav gotovo ne bi mogli trditi.

Največja naloga društva je obnova gradu Bogenšperk. Zato tudi vsa finančna sredstva društva porabijo za obnovo tega kulturnega spomenika slovenskega naroda. Pred tremi leti je skupščina občine Litija imenovala poseben odbor za obnovo gradu. Pred tem ga je nameravalo obnoviti podjetje IBT iz Trbovelj. Od velikih načrtov je bilo uresničenega zelo malo. So pa obnovili vsa okna na celotnem grajskem poslopju, kar prav gotovo ni majhno delo.

Odbor se je dela lotil z vso resnostjo in rezultati niso izostali. Odbor je začel delo popolnoma brez sredstev, k sodelovanju pa je pritegnil republiško kulturno skupnost, občinsko kulturno skupnost, Zavod za spomeniško varstvo Ljubljana, občinski odbor ZB Litija, občinsko zvezo za telesno kulturo in Turistično društvo Litija.

Obnovljena je že Valvazorjeva delovna soba, urejen je muzej NOB, ki je bil prej v Litiji. Prav tako so urejeni prostori za občasne likovne razstave. Sedaj razstavlja svoja dela akademski slikar Jože Meglič iz Šmartnega pri Litiji. Zgrajena je bila tudi lepa TRIM steza, dolga 1800 metrov. 27. julija pa je predsednik Turističnega društva odprl gostinske prostore, ki jih je prevzelo v upravljanje Gostinsko podjetje Litija. Tako je grad zopet korak bližje k dokončni ureditvi in uresničitvi ideje, da bi postal turistično središče Litije in njene širše okolice.

Turistično društvo je dalo Gostinskemu podjetju brezobrestno posojilo. To podjetje pa bo skrbelo za razvoj gostinstva na gradu, kjer je za to še dovolj primernih prostorov, ki pa jih bo treba še urediti.

Bogenšperk potrebuje tudi dobre cestne povezave z ostalimi deli Slovenije. Cesto, ki ga po dolini Temenice povezuje z avtocesto, bodo do serpentin baje asfaltirali že letos. Asfaltno prevleko pa naj bi v bližnji bodočnosti dobila tudi cesta, ki ga povezuje z Litijo. Izletniki si bodo na gradu lahko izposojali roštilje in ogle, kupili pijače za piknike v naravi. Na TRIM stezi bodo poskrbeli za svoje zdravje, v muzeju in na razstavah pa bodo dobili še nekoliko kulturne hrane.

Turistično društvo Litija je letos organiziralo že sedemnajsti pustni karneval, ki ga vsako leto obišče veliko število ljudi in je glavni vir finančnih sredstev društva. Lanski karneval je prinesel društvu kar 6 milijonov starih dinarjev čistega dohodka, letos je bilo zaradi velikih podražitev skoraj polovico manj

dohodkov. Vendar delavci Turističnega društva niso obupali.

Franc Zapašek, tajnik: »Najteže je najti pravo tematiko in potem organizirati povorko, brez katere si pustne

ga karnevala ne moremo predstavljati. Uspeh je odvisen tudi od vremena. Celotni upravni odbor je ob karnevalu zaposlen, lahko si mislite, da tu ni malo dela.«

Na karnevalu je vsako leto vsaj z eno skupino sodelovalo tudi naše podjetje. Pripravljali karnevala upajo, da bo tako tudi v bodoče in da letošnji neljubi dogodek ne bo odvrnil naših ljudi od karnevala.

Turistično društvo ima tudi veliko skladišče karnevalske opreme na gradu v Ponovičah. Tu lahko dobijo najrazličnejše obleke skupine, ki se pripravljajo na nastop v karnevalski povorki. Možnosti izbire so res velike, obleke pa so bile v glavnem kupljene v ljubljanski Drami in pa Openi, kjer se včasih najdejo prav zanimive stvari.

Lani je bila celotna Litija eno samo gradbišče, zato urejene okolice hiš ni nihče pričakoval. Letos so gradnje v glavnem končane in zato bo društvo prihodnje leto zopet obudilo tekmovanje za najlepše urejeno hišo in njeno okolico.

Tajnik: »Podelili smo denarne nagrade in pa diplome. Nekaj jih imamo še tu, ker nagradencev sploh ni bilo. Lani prva nagrada ni bila podeljena, drugo pa je dobila Kavškova hiša, ki je res lepo in okusno urejena in je na samem vstopu v Litijo. Lepo so urejena predvsem nova naselja na Graški dobri. Če hočete lepo okolico hiš, pa se morate napotiti po Graški cesti, kjer se gospodinje kar kosajo med seboj, katera bo imela na oknih in ob hišah več cvetja. Problem pa so okna v samem centru Litije, kjer ni

prostora za cvetlične lončke. Razmišljali smo že, da bi stanovalci teh hiš kupili posebne lončke, da bi tudi zgradbe ob glavni cesti ne kazale mimoidočim samo golih zidov. Ugotovili smo tudi, da ljudem ni toliko za to, kdo bo dobil prvo ali drugo nagrado, ampak sami radi urejajo okolje.«

Za lepši izgled mesta bi se morala potruditi tudi še kakšna druga organizacija v Litiji.

Danes se veliko govori in piše o varstvu narave, o varstvu okolja, v katerem živimo. Tudi v Litiji takšna skrb ni odveč. Toda pri tem delu je Turistično društvo nekoliko osamljeno. Pa dajmo besedo zopet tajniku:

»Na varstvo okolja bi morali navajati že otroke. Tu bi se morale vključiti tudi osnovne šole. Mogoče ne bi bilo slabo, če bi v učni program vnesli tudi kakšno uro iz varstva okolja in narave.«

Brez dvoma pa imajo pomembno vlogo tudi starši z besedo in pa predvsem svoj, jim zgledom. Ko sem bil oni dan na Bogenšperku in si ogledoval TRIM stezo, so mi v oči padle poškodovane table in pa odvrženi papirji, ostanki razne embalaže, da o tetrapakih sploh ne govorim. Mislim, da si nihče takšnega »podpisovanja« po naravi ne bi smel dovoliti. Ne vem, kdo je to bil, gotovo pa obiskovalci gradu.

Zato torej skrb Turističnega društva ni odveč.

Zavedajmo se, da je čista narava nekaj najlepšega, »okrašana« z raznimi odpadki pa nekaj najgršrega. Začni mo vsak pri sebi in tako delavcev, ki morajo čistiti naravo, ne bo treba več.

T. Štrus

Na slikah vidite, kako znajo nekateri občani lepo urediti hiše in njihovo okolico. Podobnih posnetkov bi lahko naredili še več, najdejo pa se tudi takšne slike, ki govorijo, da vsi ne ljubimo urejenega okolja

Kadrovske spremembe

PRISLI V MESECU JULIJU 1974

1. 7. Ahac Ana — Šmartno, Zavrstnik 30 — suk.
1. 7. Hribar Jožefa — Zagorje, Kisovec 150 — PB/3
1. 7. Medvešek Francka — Zagorje, Ul. talcev 25 — suk.
1. 7. Repar Olga — Zagorje, Kopališka 10 — suk.
1. 7. Štikovac Stana — Litija, C. Zas. bat. 56 — PB/2
1. 7. Zupančič Antonija — Litija, Grbinka 29 — obr. dr. preh.
1. 7. Koprivnikar Doroteja — Litija, Ponoviška 1 — obr. dr. pr.
1. 7. Štritof Andrej — Litija, Frtica 8 — laboratorij
1. 7. Zidar Ana — Zagorje, C. zmage 25 — PB/2
1. 7. Žilnik Fani — Trbovlje, Nasipi 31 — pom. osebe
1. 7. Izlakar Milojka — Litija, Ponoviška 9 — suk.
1. 7. Semec Viktor — Litija, C. Duš. Kvedra 22 — PB/2
1. 7. Savšek Majda — Litija, Breg 15 — obr. dr. preh.
1. 7. Remec Janez — Litija, Ponoviče 7 — pripravnik
1. 7. Boldin Franc — Litija, Marokova pot 4 — pripravnik
1. 7. Intihar Franc — Prežganje, Vel. Stanga 3 — pripravnik
1. 7. Kozinc Marina — Šmartno 56 — č. k.
1. 7. Jesenšek Marija — Zagorje, Kisovec 119 — suk.
1. 7. Premk Matjaž — Litija, Graška 56 — rez. pred.
1. 7. Medved Marija — Šmartno, Preska 21 — č. k.
1. 7. Katalic Dragica — Trbovlje, Globušak 9 — PI/1
1. 7. Čokl Silva — Zagorje, Polje 17 — č. k.
1. 7. Eržen Milan — Litija, Trg na Stavbah 6 — stroč.
1. 7. Funkelj Milena — Hrastnik, U. prvobor. 24 — PA/3
1. 7. Doblekar Marija — Prežganje, Račica 11 — č. k.
1. 7. Bučar Ivanka — Šmartno, Reka gozd 11 — PA/2
1. 7. Kopač Angela — Litija, Prvomajska 3 — PP/1
1. 7. Planko Štefka — Litija, Rozmanov trg 9 — PI/1

ODSLI V MESECU JULIJU 1974

10. 7. Zupan Janez — Litija, Valvazorjev trg 12 — umrl
12. 7. Bregar Eva — Sava, Tirna 20 — odpov. del.
13. 7. Resnik Štefka — Polšnik, Ravne 7 — izključitev
20. 7. Žibert Marija — Zagorje, C. 20. jul. 2 — izključitev
24. 7. Funkelj Milena — Hrastnik, U. prvob. 21 — v posk. delu
31. 7. Koprivnikar Doroteja — Litija, Ponoviška 1 — pog. za določen čas

1. Natečaj

za pridobitev družbenih in
jemnih stanovanj, kupljenih
s sredstvi solidarnostnega
stanovanjskega sklada

I. Samoupravna stanovanjska skupnost Litija — solidarnostni stanovanjski sklad razpisuje 45 stanovanj in sicer:

- 5 trosobnih stanovanj
 - 35 dvosobnih stanovanj
 - 5 enosobnih stanovanj
- Stanovanja bodo dodeljena prosilec po določenih pravilnikih za dodeljevanje stanovanj zgrajenih ali kupljenih s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada.

II. Upravičenci do stanovanj zgrajenih ali kupljenih s sredstvi sklada so:

1. družine in občani z nizkimi osebnimi dohodki
2. stari ljudje — upokojenci, invalidi in borci NOV
3. mlade družine
4. delavci zaposleni pri zasebnih delodajalcih.

1. Upravičenci, družine in občani z nizkimi osebnimi dohodki lahko zaprosijo za stanovanje, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da prosilec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje,

— da osebni dohodek prosilca in njegovih članov gospodinjstva ne presega 50 % znesek povprečnega osebnega dohodka zaposlenega v SRS, na člana družinskega gospodinjstva mesečno za preteklo leto,

— da imajo družine ali občani stalno prebivališče na območju občine Litija.

Prednostno pravico za pridobitev stanovanja imajo prosilci, ki živijo dalj časa na območju občine Litija in ki imajo manjši osebni dohodek na člana družinskega gospodinjstva.

2. Mlade družine lahko zaprosijo za stanovanje, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da nobeden od zakoncev ni nosilec stanovanjske pravice za primerno stanovanje,
- da družina doslej še ni imela ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
- da namensko varčuje pri poslovni banki za nakup stanovanja ali graditve stanovanjske hiše,
- da imata zakonca stalno prebivališče na območju občine Litija,
- da delovna organizacija, pri kateri je eden od zakoncev zaposlen, jamči da bo skupaj s prosilcem rešila njegov stanovanjski problem.

Prednostno pravico za pridobitev stanovanja imajo mlade družine, ki imajo manjši osebni dohodek na člana gospodinjstva, imajo večje število otrok in katerih starši niso lastniki stanovanjske hiše.

Za mlade družine v smislu določil tega pravilnika štejejo zakonci, katerih povprečna starost ne presega 32 let.

Upravičenec, mlada družina, mora k prošnji poleg dokumentov navedenih v tem členu priložiti še:

- dokazilo o namenskem

varčevanju za stanovanje pri poslovni banki (sklenjena pogodba)

— jamstvo delovne organizacije, da bo skupno z upravičencem rešila njegov stanovanjski problem v roku 7 let.

3. Stari ljudje, upokojeni občani, invalidi in borci NOV lahko zaprosijo za stanovanje, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da prosilec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje,
- da prosilec doslej še ni imel ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
- da ima stalno prebivališče na območju občine Litija.

Prednost pri dodelitvi stanovanj imajo občani, ki so bili dlje časa zaposleni na območju občine Litija in ki imajo dlje časa stalno prebivališče na območju občine Litija, borci NOV in vojaški invalidi in ne presegajo dohodka na člana družinskega gospodinjstva, ki ga določa ta pravilnik.

III. Upravičenci do stanovanja iz 1., 2., in 3. točke dokazujejo upravičenost do stanovanja z naslednjimi dokumenti:

- s potrdilom o številu članov družinskega gospodinjstva

stva in od kdaj prebiva na območju občine Litija,

— s potrdilom o letnem dohodku vseh članov družinskega gospodinjstva za preteklo leto ter pisмено izjavo o drugih dohodkih v preteklem letu,

— s podatki o dosedanjih stanovanjskih razmerah.

IV. Postopek za pridobitev stanovanja

Prosilec, ki želi dobiti stanovanje, vloži prošnjo na posebnem obrazcu, katerega dobi pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Litija, Val vazorjev trg 9 (pri trgovini Volan), opremljen z ustreznimi dokazili in upošteva svoj status na SAMOUPRAVNO STANOVANJSKO SKUPNOST LITIJ — SOLIDARNOSTNI STANOVANJSKI SKLAD.

Prošnja se vloži preko organizacije združenega dela, TOZD ali družbenopolitične skupnosti, kjer je prosilec zaposlen, preko krajevne skupnosti, društva upokojencev in ZZB NOV Litija. Delavci zaposleni pri zasebnih delodajalcih vložijo svoje vloge preko Občinske organizacije sindikata.

V. Natečaj je v razpisu do 20. septembra 1974. Kasneje vloženih prošenj ne bomo upoštevali.

Samoupravna stanovanjska skupnost Litija

Žvrgoleča klet

Blok na Rozmanovem trgu 9. Klet. Toda v njej ni tistih običajnih stvari, ki jih največkrat najdemo v kletih. Jože Markošek, ki že deset let dela v naši predpredilnici, jo je uredil čisto svojevrstno. Le toliko je še prostora v njej, da se človek lahko obrne, ostalo pa so napolnile ptičje kletke, v katerih so našle svoje domove številne papige.

Jože je ljubil živali že tudi takrat, ko je še stanoval v Zagorju, a za rejo ni imel primerne prostora. Po preselitvi v Litijo je dal napraviti kletke, ki jih je imel nekaj časa v stanovanju. Začel je gojiti kanarčke. Ker ima stanovanje centralno kurjavo, ki je kanarčkom škodila, je njihovo rejo opustil in začel se je ukvarjati s papigami.

»Papige niso tako občutljive. Kletke sem uredil v kleti, le enega samca imam še v dnevni sobi. Papiga se zelo hitro udomači.«

Jože Markošek s svojo udomačeno grlico

To sem tudi sam videl. Papagaj Piki je najrajši na ramenu svojega gospodarja in potem ga sprašuje, če je bil pri Borišku in če je pil vino. Leteti sicer ne more veliko, ker njegove mišice niso navajene na tak način gibanja. In odkar je pri hiši še kuža, je kar malo zapostavljen v svoji kletki. Pa tudi pes ni ravno dušen do svojega pernatega prijatelja.

V kletki na balkonu se je oglašala grlica. Tuda ta je popolnoma domača in jo lahko izpustijo iz kletke brez skrbi, da se ne bi več vrnila. Vsako leto znese tudi jajca, a doslej še ni nikoli izvalila mladičev. Ob pisanem društvu živali v stanovanju gotovo ni nikoli dolgčas.

V kletki papige valijo in krmito mladiče. Mladiči se valijo vsaki drugi dan in ko so stari le nekaj dni, so med njimi velike razlike. »Ko odraščajo, se razlika vse bolj izgublja. Dan ali dva starega mladiča skoraj ne moreš prijeti v roko, a po 33 dneh že zapusti gnezdo. Na jajcih se diti samec in samica izmenično. Mladiči jedo predvsem kuhana jajca.«

Ptice je treba krmiti vsak dan, prav tako je treba precej pogosto čistiti njihova prebivališča. Hrana zanje je treba kupovati. Ali se vam reja papig izplača?

»Ne gre za materialne koristi. Če živali nimaš rad, je

bolje, da je ni pri hiši. Vsak dan se zamudim najmanj pol uro, da jih nakrmim, kadar pa čistim pa dve ali tri ure. Mladiče tudi prodajam, da dobim vsaj za krmo, delam pa itak zaradi veselja. Ljudje me prosijo predvsem za samčke, samice pa mi ostajajo. In potem dobim samčka od drugot, da tako naredim nov par.«

Jože je član društva za varstvo ptic pevk v Zagorju od leta 1969. Ima tudi svoje orožje, ki jih natakne mladičem na noge, kar je obvezno če gredo ptice na razstavo in

Temeljna vsebinska zasnova Predilca

Temeljna vsebinska zasnova je sestavni del sklepa v ureditvi izdajateljskih razmerij med podjetjem Predilnica Litija in glasilom »Litijski predilec«.

Namen izdajanja glasila

Glede na potrebe po informiranosti članov kolektiva Predilnice Litija je osnovni namen glasila obveščanje delavcev o vseh dogajanjih v podjetju. Brez ustreznega informiranja in ustrezno zgrajenega kroga kroženja informacij si v delovnih organizacijah ne moremo zamisliti resničnega samoupravljanja. Eno izmed najpomembnejših sredstev informiranja v Predilnici je glasilo »Litijski predilec«. Da bi dosegli ta namen, se glasilo razdeljuje vsem članom delovne skupnosti brezplačno, prav tako ga prejemaajo vsi upokojenci.

Glasilo bo informiralo svoje bralce tudi o važnejših dogajanjih zunaj podjetja. Spremljalo bo pozitivna družbena prizadevanja za uveljavitev vloge delavskega razreda v naši stvarnosti.

Predmet obravnave

Predmet obravnave je določeno že z namenom izdajanja glasila. V glasilu bodo objavljeni predvsem sestavki, ki imajo namen delavcem približati informacije in podatke, ki zadevajo njihov najožji interes — njihovo temeljno organizacijo združenega dela, njeno delo, uspehe in probleme, njihovo socialno varnost itd. Po drugi strani pa bodo sestavki taki, da bodo delavca informirali o vseh

važnejših družbenopolitičnih vprašanjih, ki zadevajo samoupravljanje, družbeno politično delo delavcev in njihovo osebno zadovoljstvo.

Vsebina sestavkov bo zajeta iz naslednjih področij: družbenopolitične problema, samoupravljanja v TOZD, novosti v tekstilni industriji, dela družbenopolitičnih organizacij in društev v podjetju, investicijske politike, prodajne politike, varstva pri delu, izobraževanja, stanovanjske politike, štipendijske politike, športa, rekreacije, izletov, kulture itd.

Kot dopolnilo glasila Litijški predilec izhajajo pravilo, ma dvakrat tedensko Informacije, ki visijo na vseh oglasnih deskah in jih dobijo vse službe. Vsebinska zasnova informacij je podobna vsebinski zasnovi Litijškega predilca, samo da se tu v glavnem objavljajo dnevne novice, ki so pomembne za uspešno delo vseh služb ter vseh zaposlenih.

Temelji uredniške politike

Glasilo Litijški predilec bo vodilo takšno uredniško politiko, ki bo čimbolj veren odraz interesov delavcev podjetja Predilnice Litija. Uredništvo bo pazilo, da bo glasilo odprto vsem delavcem in da bodo imeli možnost v njem objavljati svoje mnenje o problemih, ki jih bo glasilo obravnavalo, vsi prizadeti. Uredništvo se zaveda vloge, ki jo ima glasilo pri samoupravljanju in bo glasilo urejalo v skladu s to vlogo.

Ali veste?

Komu v Predilnici ne smete zaupati niti enega dinarja?

— Avtomatu za brezalkoholne pijače!

Na čigav račun je največ upravičen kritike?

— Na račun avtomata za brezalkoholne pijače!

Kdo je čisto brez potrebe in odveč v Predilnici?

— Avtomat za brezalkoholne pijače!

Nagradna križanka

Rešitve oddajte v skrinjico ob vходу v glavno proizvodno zgradbo do vključno 10. septembra.

1. nagrada 50 din
2. nagrada 30 din
3. nagrada 20 din

				GADOLINI	RDEČE V FRANC.	PREBIV. ABDERE	DRŽAVNA GEYLONU	KANOVA OBLAST	RIMSKI POZDRAV		CELZIJ	NAŠ PISATELJ				
										ENAKI CRKI						
										AMPER						
												1. ČRKA				
												ŽENA KI PERE				
				MESTO V ITALIJI						PLENO						
				DUŠIK						NOMINE						
										FOSFOR						
ŽEVEPLO			ŽENSKO IME							OBRTNIK			ZAGREB.	LADIJ. VOZ	VRSTA	GLAS.
			TOVARNA TRAKOV							MAJHEN OSEK			ZOOLOG	NI RED	KAKTUSA	ZVOK
TONA		TELEVI-ZIJA			MUZA.							KEM. PRE-ISCENA SNOV				
		ANGL. IGRALEC			FIZIK NEWTON							GORA NA KOROSKEM				
ZAVOJI, PAKETI									NAVDUS. VGLASBI							
						VEZNIK			ČESKO DA							
VODNA RASTL.						DELAVEC V TKALN.						JAPONS. (orig.)				
POVRTNI-NA			100 m ²				PEVKA, ZUBONIC					RUDAR				ZOLAJEV
			GOZDNA ŽIVAL				MAHA					DEL KNJIGE				ROHAN
ŽNAČAJ					METER			ČČAK				RIMSKA 50	ELEKTRO INDUSTR.			
					PROGA			FOTOČNA ŽIVAL				TESLA	FIGURA PRI ČETUR			
ID EST			KISAR						EAST		ŽIVAL (nemško)				SARAJEVO	
			TELUR						LANTAN		ANA KARINA				LANTAN	
OGLIJK		TAUFAR LADO			PRVOTNA PREBIV. ITALIJE							SOVIJET. DRŽAVNIK				
		LITER														
VRSTA ENERGIJE									OZIRALNI ŽAJMEK						ANNO	

Upokojeni so bili

PAVLIHA ANA se je rodila v Trbovljah leta 1923. V rojstnem kraju je obiskovala tudi osnovno šolo. Začela se je vojna in Nemci so družino izselili. Leta terorja je preživela na Dunaju.

Po osvoboditvi se ni več vrnila v Zidani most, kjer je tedaj stanovala njena družina, ampak na Konj št. 10. Na Dunaju je spoznala svojega moža in tam se jima je rodil tudi prvi otrok. Že leta 1945 je prišla v Predilnico.

»Začela sem v predilnici I, potem sem 7 let delala na mikalniki in pa nazadnje v sukalnici. Bila pa sem tudi pet let doma, ker ni bilo nikogar, ki bi pazil na otroke.«

Tako se ji je nabralo nekaj nad 27 let službe. Umakniti se je morala zaradi zdravja.

»Če bi bila zdrava, bi še delala, a ne morem.«

Nič čudnega, če ni zdrava. Pripovedovala je, kako se je vračala z dopoldanskega dela še vedno tešča. V dežju in snegu je morala prehoditi sedem kilometrov, trdo delati osem ur in potem zopet napraviti isto pot domov. Prav gotovo ni bila edina. Pa ven-

dar ni nikoli premišljevala, da bi zapustila podjetje. Ona odhaja, a v podjetju še vedno dela 5 članov njene družine.

KODERMAN JOŽE se je rodil v Veliki vasi pri Domžalah. Osnovno šolo je obiskoval v Križevski vasi. Doma so imeli kmetijo in je bilo šest otrok. Dva brata je izgubil istega dne, umrla sta, ko jima je bilo devet let. Jože je bil sezonski delavec do leta 1940, ko so ga poklicali v vojsko. Kapitulacijo je dočakal v Zagrebu. Vrnil se je domov in kmalu našel stik s prvimi partizani. 28. aprila 1943 se jim je dokončno pridružil.

Civil je postal zopet leta 1950. Še istega leta se je zaposlil v našem podjetju in mu ostal zvest vse do upokojitve.

»Delal sem v skladišču, na ekonomiji, v zaboarni, pri remontu, nazadnje pa sem bil vodja čistilne kolone v predilnici I. in II.«

Na zadnjem delovnem mestu je delal najdlje in je delo najbolje poznal. Spomnil se je podjeta v letih, ko je pri-

šel in pa danes. Tudi on je »pustil« v podjetju še tri čla. ne svoje družine.

TOMAZIČ MARIJA se je l. 1924 rodila v Šmartnem pri Litiji. Po končani drugi svetovni vojni je prišla na delo v naše podjetje. Začela je v predilnici I in iz tega oddelka je odšla letos v pokoj.

»Časi so se spreminjali, včasih je bilo dobro, včasih pa hudo. Na delo sem rada hodila in bi še, če bi bila zdrava.«

Že pred invalidsko upokojitvijo 13 mesecev ni delala, zdravje ji tega ni dovoljevalo.

»Dolčas mi ob upokojitvi ni bilo. Ko pa sem bila v bolnišnici, mi je na začetku vedno nekaj manjkalo.«

Odločbo za pokojnino še ni dobila, zadovoljna bo pač morala biti s tistim, kar bo dobila. To pa prav gotovo tudi bo, saj je vajena skromne. ga življenja.

Tako se je doma pridružila svoji mami, ki je že dolgo vrsto let naša upokojenka, ki pa razmere v podjetju pozna bolje kot pa marsikdo, ki vsak dan prihaja na delo.

BERČON JOZEFA se je rodila na Osredku nad Javorjem leta 1923. V družini je

bilo sedem otrok. Prve šolske veščine je dobila v šoli na Javorju. Potem je na Ust. ju služila in leta 1946 se je zaposlila v našem podjetju. Nekaj mesecev je delala v stročnarni, do upokojitve pa v vlagalnici.

»Ko sem prišla v vlagalnico, sem se čudila starejšim vlagalkam, ko so govorile, da vlagajo še lahko, le dvigniti košare ne morejo več. Jaz sem lahko dvigovala, pri vlaganju pa me je bolela glava. In po toliko letih sem prišla na njihovo mesto. Vlagala bi še lahko, dvigovati košare pa sploh nisem mogla več, ker me je začela boleti roka.«

Tako je, skoraj bi lahko rekli, poklicna bolezen naših vlagalk načela tudi njeno zdravje.

Trinajst let je stanovala na Stavnah, dobila je novo stanovanje v bloku na Graški dobri.

»V stanovanju nisem imela vode in kurjavo sem morala z bolno roko nositi tako visoko. Res, da tu plačujem več za stanovanje, a vseh teh težav ni več. Ni pa pravilno, da stroške, ki jih plačujemo stanovalci, ne razdelijo na stanovalce, ampak so razdeljeni kar po stanovanjih. Jaz sem sama in prav gotovo porabim manj vode in manj elektrike na hodniku (kot družina, kjer jih je pet.«

Večkrat gre še domov, da bi še bratu na posestvu naredila kakšno malenkost, pa pravi, da ne more več delati, roka je ne uboga. Delovne dobe ima 32 let, pokojnine pa 1200 din.

»S pokojnino nisem zadovoljna, za toliko let službe je premalo.«

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi zasluženi pokoj uživali še dolgo vrsto let.

Spoštovani upokojeni

Tudi letos na vas nismo pozabili. V četrtek, 12. 9. 1974, ste vsi vabljeni na vaše tradicionalno srečanje. Zbrali se boste ob 15. uri pred menzo, nato bo ogled nove sukalnice, ob 15.30 bo kosilo in nato zabava v sindikalni dvorani. Za dobro razpoloženje bo poskrbel ansambel VESELI ZASAVCI.